

ת"פ 72547/07/19 - מדינת ישראל נגד דניה סיבוס בע"מ, נדב טבול, חמיס בסיר

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 72547-07-19

24 ינואר 2021

לפני:

כב' השופט אורן שגב

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד יצחק ששון

-

הנאשמים:

1. דניה סיבוס בע"מ
2. נדב טבול
חמיס בסיר
ע"י ב"כ: עו"ד אופיר סטרשנוב

החלטה

לפני בקשת הנאשמים להורות על ביטול כתב האישום המתוקן שהוגש נגדם מחמת הגנה מן הצדק וכן בשל העובדה שלא ניתן לדבריהם אישור המוקדם של היועמ"ש, בניגוד להוראות סעיף 57א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - **החסד"פ**).

אקדים אחרית לראשית ואציין, כי לאחר ששקלתי את נימוקי הצדדים, החלטתי לדחות את הבקשה, ולהלן אפרט את הטעמים שעמדו בבסיס החלטתי.

1. כנגד הנאשמים הוגש ביום 30.07.19 כתב אישום המייחס להם 3 אישומים בגין עבירות לכאורה על פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תשל"ל-1970, תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), תשנ"ז-1997, תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), תשמ"ח-1988, תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007 וחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954 (להלן - **כתב האישום המקורי**).

2. ביום 08.11.20, ובטרם ניתנה תשובת הנאשמים לכתב האישום, הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן. התיקון כלל השמטה של מועד ביקורת מיום 01.03.16 מסעיף 5 לפרק העובדות, וזאת הואיל ובמועד זה תוקנו ליקויי הבטיחות באתר; העברה של סעיף 2 לאישום השלישי לסעיף 6 לפרק העובדות ואיחוד של האישומים השני עמוד 1

והשלשי, ביחס לנאשמים 1 ו- 2, תחת הכותרת "אישום שני" (להלן - **כתב האישום המתוקן**).

טענות הנאשמים

3. לטענת הנאשמים, דין כתב האישום המתוקן להתבטל מחמת הגנה מן הצדק, וזאת מ-2 טעמים: האחד - שיהיו משמעותי בהגשתו; והשני - בשל אכיפה בררנית. בנוסף, לטענתם, נפל פגם מהותי בכתב האישום המתוקן שכן הוא הוגש ללא אישורו של היועץ המשפטי לממשלה, בניגוד להוראות סעיף 57א(א) לחסד"פ.
4. ביחס לשיהוי בהגשת כתב האישום, טענו הנאשמים כי העבירות המיוחסות להם בוצעו לכאורה ביום 05.01.16 וביום 25.02.16 ופעולת החקירה האחרונה בתיק נעשתה ביום 11.04.16. כתב האישום המקורי הוגש ביום 30.07.19, היינו בחלוף כ- 40 חודשים לאחר פעולת החקירה האחרונה ולמעלה מ-42 חודשים לאחר ביצוע העבירות לכאורה. בהתאם להלכה שנקבעה ברע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' יוסי יוסף ורדי**, השיהוי גרם לפגיעה קשה ביותר בהגנת הנאשמים, שכן מעיון בתיק החקירה עולה, כי "נעלמו" טפסי הדרכות עליהם חתמו הפועלים הרלוונטיים בשפת אמם ובהם הוסברו להם מלוא הסיכונים, וניתן להם מלוא הציד. מסמכים אלה, שבשל חלוף הזמן לא ניתן עוד לאתרם, מהותיים להגנת הנאשמים; הנאשמת 1 היא חברה בת של חברה ציבורית ובחלק ממסמכי מכרזים שהיא ניגשת אליהם מעת לעת, עליה לדווח ולהסביר את טיבו ומהותו של כתב האישום לרגולטורים השונים האמונים עליה; בנוסף, אין בנמצא הסבר מניח את הדעת לעיכוב הארוך בהגשת כתב האישום.
5. במסגרת תיקון 87 לחסד"פ, הוסף סעיף 57א לחוק, שכותרתו: משך הליכי חקירה והעמדה לדין, הקובע כי משך הליכי חקירה להעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחייתו, וכי לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמתו. והנה, הנחייה מס' 4.1202 להנחיות היועמ"ש, שעניינה משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום, קובעת כי הטיפול בתיקים שעניינם עבירות מסוג עוון, כמו במקרה זה, לא יעלה על 18 חודשים. בהקשר זה טענו, כי אילו סעיף 57א היה עומד בתוקפו במועד שבו הוגש כתב האישום המקורי, היתה נדרשת הסכמת היועמ"ש לעצם הגשתו, "וספק אם זו היתה ניתנת (!!!)" (סעיף 34 לבקשה).

דין והכרעה

לטענת האכיפה הבררנית

6. בהתאם לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה בעפ"א 16393-12-13, 43130-02-14 **מדינת ישראל - משרד הכלכלה נ' אלירן דואב ואח'**, השלב להעלות טענת הגנה מן הצדק מסוג אכיפה בררנית היא בשלב ההוכחות, שכן על בירור הטענה דורש התייחסות לראיות, דבר שלא ניתן לעשות בשלב זה.
7. לפיכך, ומבלי שיהיה בכך להביע דעה בנוגע לגוף הטענה עצמה, אני דוחה את הבקשה לביטול כתב האישום מחמת אכיפה בררנית.

לטענת השיהוי

הגנה מן הצדק - כללי

8. אמות המידה לתחולת דוקטרינת הגנה מן הצדק הותוותה ע"י בית המשפט העליון בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ** (31.03.2005), שם נפסק כי קיים מבחן תלת שלבי: **בשלב הראשון** על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו; **בשלב השני** על בית המשפט לבחון האם בקיום ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות; **בשלב השלישי**, מששוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב האישום.

9. בית המשפט העליון הדגיש כי - "**מצב דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר**". בע"פ 3672/05 **טגר בע"מ נ' מדינת ישראל** (21.10.07) חזר בית המשפט העליון וקבע, כי טענת הגנה מן הצדק הייתה ונותרה טענה שיש לקבלה במקרים חריגים בלבד.

10. פסיקה זו אומצה על ידי בית הדין הארצי בע"פ 14/07 **מדינת ישראל נ' הום סנטר** (22.11.07) (להלן: **פרשת הום סנטר**) ולאחרונה בע"פ 25249-05-10 **מדינת ישראל נ' עלי עליאן** (7.3.11) שם נקבע:

"**טענת הגנה מן הצדק הינה טענה קיצונית המתאימה למקרים מיוחדים בהם עצם קיומו של ההליך הפלילי כרוך בעיוות דין ופגיעה בתחושת הצדק עד כדי הצדקה לביטולו של כתב האישום בלי לדון בו לגופו. מעצם טיבם של דברים, קשת המקרים בהם ניתן לשקול קבלת טענת הגנה מן הצדק מוגבלת והיא תחול במצבים בהם עצם קיומו של ההליך פוגע בזכויותיו הבסיסיות של הנאשם להליך תקין**".

לשאלת השיהוי

11. סעיף 9(א) לחסד"פ קובע את תקופות ההתיישנות של דרגות העבירות המנויות בחוק העונשין. הלכה היא, כי גם אם טרם חלפה תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק, לבית המשפט הסמכות לדחות תובענה מחמת שיהוי.

12. ארבעה טעמים מרכזיים לכך, כמפורט להלן (נקדימון, 349-350).

- (א) האינטרס הציבורי של שכחה, מחילה ויציבות חברתית. אינטרס זה מגלם עיקרון, לפיו בחלוף הזמן הולך ופג העניין הציבורי שבהעמדת העברין לדין, עד אשר ניהול ההליך הפלילי בעניינו מתייתר;
- (ב) הזכות לסיום מהיר של ההליך הפלילי על כל שלביו, נוכח המתח נפשי בו נתון נאשם, הסטיגמה החברתית הנלווית למעמדו של מואשם בפלילים, שיבוש אורחות חייו של הנאשם ושל משפחתו והמשאבים שנאשם צריך להשקיע בהגנתו;
- (ג) הצורך בבירור האמת והחשש שבחלוף הזמן זכרונם של עדים מתעמעם. כמו כן, אין לדרוש מנאשמים לשמור על מסכת הראיות שלהם זמן רב לאחר ביצוע העבירה;
- (ד) תועלתנות- תקופת ההתיישנות ממריצה את רשויות אכיפת החוק לסיים את טיפולן במהירות.

13. כאמור לעיל, לאמור לעיל קיים סייג הקבוע בסעיף 9(ג) לחסד"פ, אשר קובע כי בעבירות מסוג פשע או עוון, ככל

שחל אירוע מנתק, תחל תקופת ההתיישנות ממנו ואילך. אירוע מנתק לעניין זה, הנו, בין היתר, פעולת חקירה על פי חקיקה, הגשת כתב אישום או הליך מטעם בית משפט.

14. מן המקובץ עולה, כי ניהול הליך פלילי לאחר זמן רב מידי, הגם שבמסגרת תקופת ההתיישנות הסטאטוטורית, עלול להיות מנוגד באופן מהותי לעקרונות של צדק והגינות משפטית (נקדימון, 351).

15. זאת ועוד. גם רשויות אכיפת החוק הכירו בנזקים שעלולים להיגרם כתוצאה משיהוי בכתב אישום ובאוגוסט 2008 יצאה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה (4.1202) שעניינה: **משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום** (להלן - **"הנחיית היועץ"ש**).

16. הנה כי כן, גם אם טרם חלפה תקופת ההתיישנות הסטטוטורית של העבירה המיוחסת לנאשם, ובית המשפט מצא כי כתב אישום הוגש בשיהוי בנסיבות בלתי מוצדקות או באופן הפוגע בזכות הנאשם למשפט הוגן, תקום לנאשם "הגנה מן הצדק" שתביא לביטול כתב האישום שהוגש בשיהוי.

17. לפיכך, על בית המשפט להפעיל ביקורת שיפוטית על ההעמדה לדין ועל ההליך הפלילי הלבד שיפוטי וההליך המנהלי שהובילו אליו, ועליו לפסוק על פי האיזון הראוי בין השיקולים הקוראים לקיים את המשפט הפלילי שהוחל בשיהוי או שלא לקיימו (ראו להרחבה: נקדימון, 367 וכן הפרק השביעי: **"המודל המינהלי של ההגנה מן הצדק"**).

18. ביום 10.10.19 נכנס לתוקפו תיקון 87 לחסד"פ, הקובע כדלקמן:

"57א. (א) משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה."

19. כידוע, כתב האישום הוגש זמן קצר לפני כניסתו לתוקף של התיקון, ולא ניתן להחילו באופן רטרואקטיבי. לגופו של עניין, לא השתכנעתי, כי הנאשמים ביססו לעת הזו את הטענה בדבר פגיעה בהגנתם בשל היעדרם של טפסי הדרכות חתומים, שנחתמו שנעלמו לכאורה. כידוע, חומר החקירה עליו משתיתים הצדדים את טענותיהם בעניין, אינו מצוי בפני בית הדין בשלב זה, וסבורני, כי מן הראוי לשוב ולהעלות את הטענה בשלב המתאים לכך - שלב שמיעת הראיות.

20. באשר לטענות הנאשמים ביחס לאחריותם של הנאשמים לפי פקודת הבטיחות בעבודה, מדובר בטענות שדין להתברר בשלב הראיות ולא כטענות מקדמיות.

אישור היועץ"ש

21. מעבר לעובדה שהתיקון לחסד"פ אינו חל על כתב האישום דנן, מקובלת עלי עמדת המאשימה, לפיה מלשונם של סעיף 57א(א) לחסד"פ, אנו למדים כי מדובר על הליכי חקירה והעמדה לדין. במקרה דנן, אין חולק כי מדובר על תיקון כתב האישום המקורי, וזאת בטרם ניתן מענה לכתב האישום, ולאחר דין ודברים שהתקיים בין הצדדים. התרשמתי כי התיקון עצמו מינורי ביחס לכתב האישום המקורי וכי אין בכך לכאורה כדי לפגוע בנאשמים, חרף חלוק

הזמן.

אחרית דבר

22. לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

23. בשים לב לעובדה שמדובר בתיק ותיק, ובהתאם לנהלי העבודה בבית דין זה ביחס להחשת הטיפול בתיקים פליליים, אני מורה לסניגור להגיש את תשובתם המפורטת בכתב של הנאשמים לעובדות כתב האישום עד ליום 31.01.21.

24. בחלוף המועד ובהיעדר תשובה כאמור (או הודעה על הסדר), יועבר התיק לשמיעת ראיות, ללא מתן התראה נוספת, ותשומת לב הנאשמים מופנית להוראות סעיף 152(ב) לחסד"פ.

25. לעיוני - 01.02.21.

ניתנה היום, י"א שבט תשפ"א, (24 ינואר 2021), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.